

משרד החינוך

מנהל פדגוגי

אגף אי לחינוך קדם יסודי

הגן העתידי

חינוך איכותי לכלל הילדים

משרד החינוך

מנהל פדגוגי

אגף אי' לחינוך קדם יסודי

מודל הגן העתידי

- א- ידע
- ב- מיומנויות
- ג- ערכים

קומה א'
דמות
הבוגרת
והבוגר

1. ביטוי אישי
2. יוזמה ויצרנות
3. קהילתיות
4. למידה במרחבי חיים

קומה ב'
עוגנים
פדגוגיים

משרד החינוך

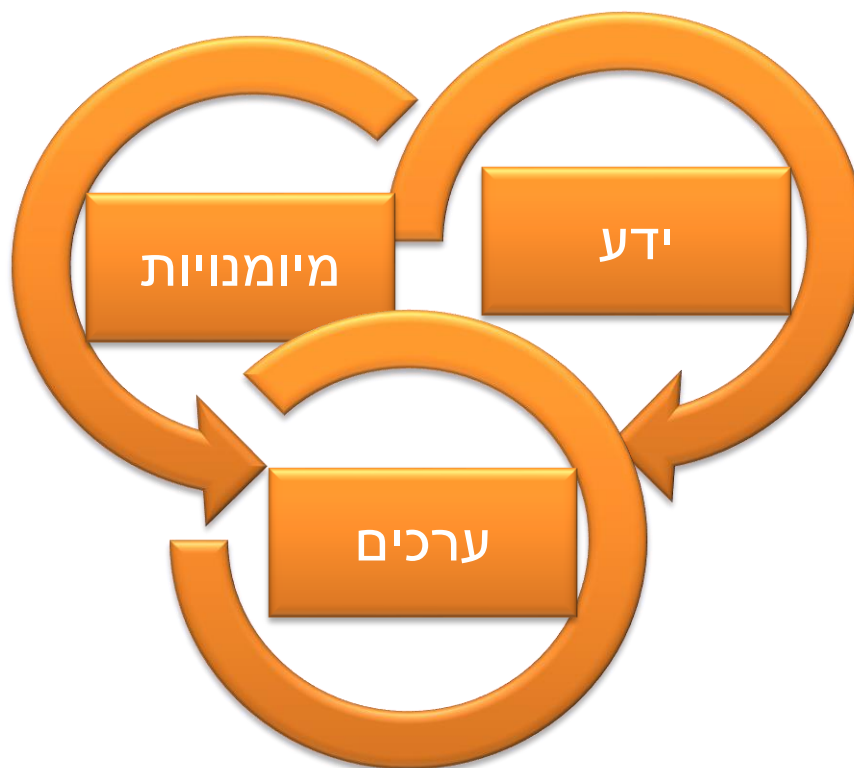
מנהל פדגוגי

אגף אי לחינוך קדם יסודי

קומה א' - דמות הבוגרת והבוגר

הגן העתידי יכלול מרכיבי למידה משמעותית:

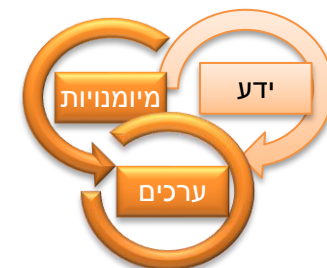

א- ידע

סוגי הידע (OECD, 2018) :

1. ידע בתחומי הליבה
2. ידע בין תחומי
3. ידע תהליכי (Procedural knowledge)
4. ידע עולם

א- ידע

ידע עולמי

- נושאים הקרובים לעולם הילדים
- **תכנים המועלים על ידם** ונובעים מתחומי עניין, ומשאלות המעסיקות אותם
- ידע הנובע מאירועים מזדמנים המתרחשים בגן

ידע תהליכי (Procedural knowledge)

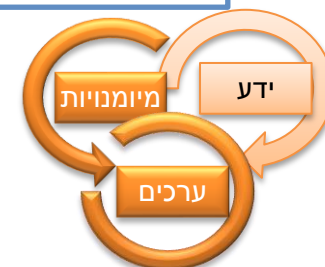
- ידע של האופן בו נעשים דברים
- סידרה של פעולות שננקטו כדי להשיג מטרה

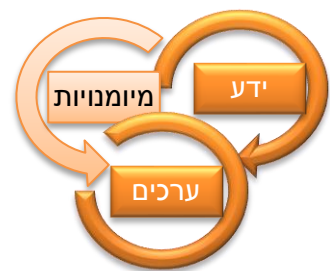
ידע בין תחומי

- חציית גבולות תחומי הדעת
- חיבור בין תחומי הדעת

ידע בתחומי הליבה

- שפה ואוריינות
- מתמטיקה
- חינוך גופני
- מדע וטכנולוגיה
- אומנויות
- כישורי חיים

ב- מיומנויות

1. מיומנויות חשיבתיות

2. מיומנויות אישיות

3. מיומנויות חברתיות

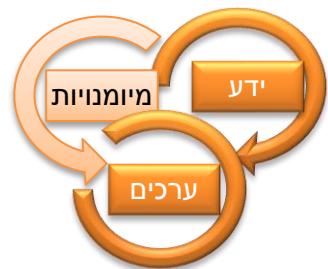
4. מיומנויות מוטוריות

✓ מוטוריקה גסה

✓ מוטוריקה עדינה

1 - מיומנויות חשיבתיות

יישום	זיכרון והבנה	*אוריינויות מרובות multiple literacies	חשיבה ביקורתית ויצירתית
<ul style="list-style-type: none">• תכנון רצף פעולות של תהליך• קבלת החלטות לגבי דרכי פעולה• תיעוד תהליכים והערכות <ul style="list-style-type: none">• תכנון מרחבי משחק ופעילות• תכנון אירועים על ידי הילדים (מפגשים, חגיגות)	<ul style="list-style-type: none">• מיון, השוואה, הבחנה והכללה• יחסי סיבה ותוצאה• טכניקות לקליטת מידע, ארגונו ואחסונו וכן שלפנתו בעת הצורך <ul style="list-style-type: none">• למידת עמיתים מתחומי העניין של הילדים, "נושא אישי"• העלאת רעיונות ויוזמות	<ul style="list-style-type: none">• פענוח ויצירה של מגוון טקסטים• בניית ידע ממקורות שונים ובדרכי ייצוג שונות• אוריינות מילולית• אוריינות כמותית• אוריינות טכנולוגית• אוריינות חזותית <ul style="list-style-type: none">• שימוש במדיה דיגיטאלית לחיפוש מידע רלוונטי• צילום מרחבים לשם למידה ומעקב	<ul style="list-style-type: none">• שאילת שאלות• השערת השערות הנמקה• נקודות ראות והסברים שונים למצבים, אירועים ובעיות <ul style="list-style-type: none">• תיקון והמצאה של צעצועים• הכנת משחקים בתוצרת עצמית

7

משרד החינוך (2004), בואו נחשוב על זה, מדריך לטיפול תהליכים קוגניטיביים בגן הילדים
Kantor R., Miller S., & Fernie D. (1992). Diverse paths to literacy in preschool classroom: A sociocultural perspective.

2 - מיומנויות אישיות

מיומנויות

ידע

ערכים

חוסן אישי ותחושת מסוגלות

- הסתגלות לשינויים
- מסוגלות עצמית
- ערך עצמי
- הנעה עצמית ויוזמה

- הכנת ארוחת בוקר
- עריכת שולחן
- בנייה בנגריה
- אחריות על מרחבים בגן
- תורנות וקבלת תפקידים

ויסות עצמי

- התמודדות עם הצלחות וכישלונות
- דחיית סיפוקים
- שליטה בדחפים
- התמדה ונחישות

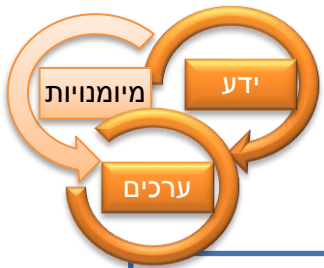
- המתנה (מקבלי שבת, סופרים לאחור לאירועים מיוחדים)
- סדר יום קבוע

זהות עצמית אישית

- דימוי עצמי חיובי
- זהות מגדרית,
- משפחתית, קהילתית
- זיהוי והבנת רגשות
- זיהוי חוזקות ותחומי עניין
- דרכי פעולה ייחודיות
- חיבור רגשי לתהליך הלמידה וסקרנות

3 - מיומנויות חברתיות

שיתוף פעולה

- הדדיות
- משא ומתן
- פתרון בעיות חברתיות
- אסרטיביות

- לבנות מבנה משותף
- ליצור ציור משותף
- "בתים מארחים"
- לשחק יחד משחקים חברתיים.

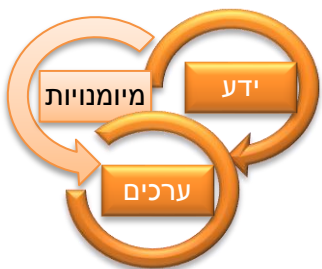
אמפתיה

- מתן ובקשת עזרה
- פתיחות וקבלת האחר

- חברים "מאמצים"
- חונכים ילדים צעירים
- ביקור חולים
- שיתוף פעולה עם גני חנ"מ

אינטראקציות חברתיות

- יצירת קשרים חברתיים וביסוסם
- שיח
- השתלבות בקבוצת עמיתים
- הקשבה פעילה
- מתן וקבלת משוב
- עבודה בקבוצה קטנה
- שיח אקטואלי
- דיונים בסוגיות רלוונטיות לחיי הגן
- בחירות דמוקרטיות.

4 - מיומנויות מוטוריות

מוטוריקה עדינה

- אחיזת כלי מאכל
- חיתוך
- לבוש
- רכיסת כפתורים
- קשירת שרוכים
- פתיחת ברז, פתיחת דלת
- גזירה, הדבקה
- ציור
- כתיבה
- השחלה ועוד

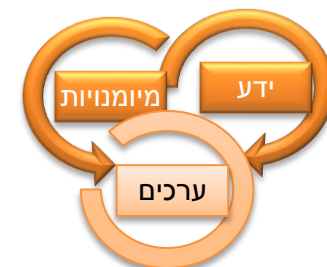
מוטוריקה גסה

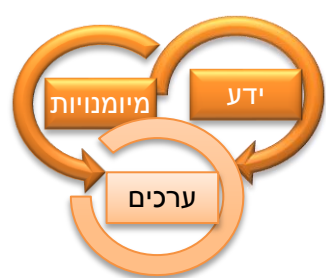
- קפיצה
- דילוג
- בלימה ואיזון
- דיוק וגמישות
- טיפוס
- נדנוד
- בריחה והתחמקות
- גלישה
- גלגול וערסול ועוד.

ג. ערכים

- ערכים חברתיים התנדבותיים
- ערכי מורשת קהילתית
- ערכים סביבתיים
- ערכי מורשת לאומית

ג. ערכים

מורשת ישראלית

- מחויבות לערכי המורשת הלאומית
- היכרות וכבוד לתרבויות אחרות
- כיבוד ושמירת החוק
- כיבוד סמלי המדינה

סביבתיים

- חמלה
- מחויבות לשמירה על הטבע והסביבה
- אהבת הארץ ונופיה

מורשת קהילתית

- מחויבות לערכי המורשת הקהילתית
- היכרות עם התרבות המקומית
- כיבודה ושמירתה

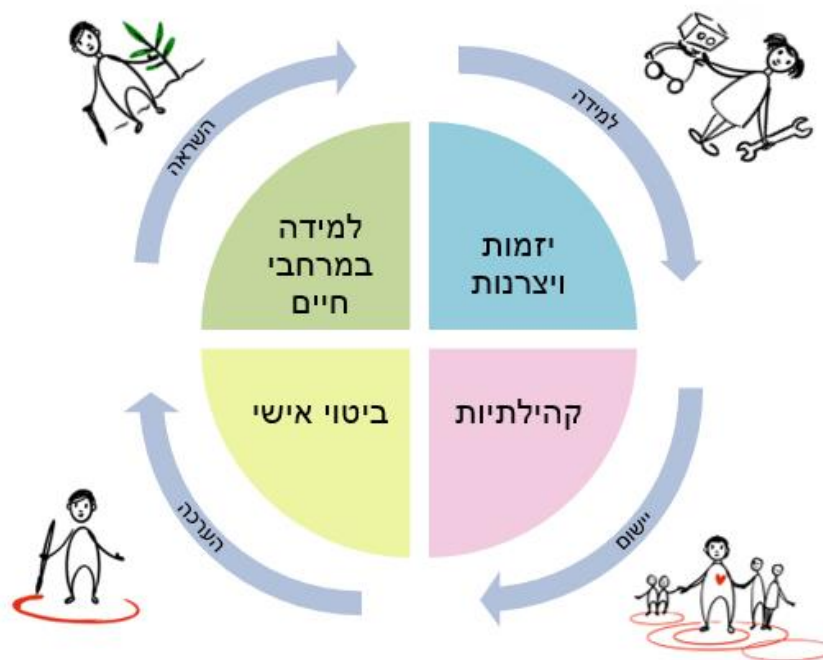
חברתיים התנדבותיים

- עזרה הדדית
- התנדבות ותרומה לקהילה
- לקיחת אחריות
- מנהיגות אישית וחברתית

קומה ב' – עוגנים פדגוגיים

מודל הגן העתידי מספק עוגנים פדגוגיים המסייעים בפיתוח מיומנויות המאה ה-21 :

1- ביטוי אישי

✓ "למידה השתתפותית" – פיתוח חשיבה באמצעות השתתפות פעילה של הילדים מתמטיקה.

✓ התייחסות לילדי הגן כשותפים פעילים ומעורבים בלמידה תוך טיפוח מרחב בטוח המאפשר להעלות וליישם רעיונות, לבטא רצונות ולקדם מסוגלות אישית.

3- קהילתיות

א. גן כקהילה
ב. גן בקהילה

✓ גן הילדים במרחב הקהילתי.

✓ התייחסות למארג היחסים בקהילה תאפשר יצירת

תודעה, זהות ושייכות תרבותית (לוקלית וגלובלית)

ותקדם ערכים של אחריות ומעורבות חברתית.

קהילתיות – א. גן כקהילה

□ גן הילדים כקהילת משמעות בה יש תחושת שייכות וביטחון לכל ילד
וילדה שהם חלק משמעותי בחברת הילדים.

□ קיום טקסים, שגרות וסדירויות המאפשרים לגנות "לראות" את כל
הילדים ולילדים לבטא את עצמם

קהילתיות – ב.גן בקהילה

□ השתלבות הגן בקהילה תוך קיום יחסי גומלין ושיתופי פעולה עם גורמים רלוונטיים לילדים.

□ טיפוח ערכים של נתינה, חמלה ואחריות חברתית.

□ קידום יוזמות סביב "יהלומים תרבותיים" - נכסי

מורשת בקהילה.

4 - למידה במרחבי החיים

Lifewide learning

✓ מיזוג בין למידה פורמלית וא-פורמלית.

✓ למידה של כלים קוגניטיביים חשיבתיים "ברי העברה" באמצעות תיווך במרחבי החיים של הילדים. כלים אלו יעמדו לרשותו של הילד כשהיה לבד (בסיטואציה אי-פורמלית) (Vygotsky, 1978)

✓ התייחסות לכל המרחבים בסביבת הגן כמרחבים חינוכיים (מרחבים טבעיים, "יהלומים תרבותיים") המאפשרים למידה אותנטית המתרחשת בכל זמן ובכל מקום.